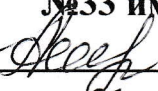

Обсуждено и принято
на заседании МО
учителей гуманитарных наук
МБОУ СОШ №33 им. З. Калоева
Протокол №1 от «31»08. 2023г.

«УТВЕРЖДАЮ»
Директор МБОУ СОШ
№33 им. З. Калоева
 Л.М. Санакоева
« 31 » 08 2023г.

***Рабочая программа
по родному языку***

9 класс

Преподаватель:

Гаглыева Л.К.

СОГЛАСОВАНО

Зам. директора по УВР

 Павлова В.В.

Владикавказ

Тематикон план 9 къл. (къуыри 1,5 сах., æдæппæтæй - 51 сах., уыдонæй 4 сах – контролон куыстытæ)

Урочы номыр	Темæ	Урочы мидис	Скъоладзауты архайды хуызты характеристика
5 – 8-æм кълæсты синтаксисы тыххæй рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын (5 сах.)			
1-2.	Дзырдбасты хуызтæ	Дзырдбаст. Сæйраг æмæ дæлбар дзырдтæ. Дзырдбастыты хуызтæ арæзтмæ гæсгæ. Дзырдбасты хæйтты æхсæн бастдзинады хуызтæ. дзырдбасты хæйтты æхсæн ахастытæ.	Дзырдбаст æмæ хъуыдыйад кæрæдзийæ иртасын. Дзырдбасты грамматикон нысаниуæг зонын. Дзырдбастыты хуызтæ сæйраг дзырдмæ гæсгæ бæрæг кæнын. Схемамæ гæсгæ дзырдбастытæ аразын. Хуызæгмæ гæсгæ дзырдбастытæ æвзарын.
		<i>Ныхасы рæзт</i> Ирон æвзаг. Скъуыддзаг Хъодзаты Æ. сæмдзæвгæйæ. Æлдаттаты В. текст «Æрдзон хæс».	Хи хъуыдытæ зæгъын æвзаджы тыххæй. Тексты сæргондмæ гæсгæ бæрæг кæнын, нихас дзы цауыл цаудзæнис, уый. Дзуапп раттын фæрстытæн. Æмдзæвгæйы темæйыл диалог саразын. Иумæйаг хатдзæгтæ кæнын. Маделон æвзаджы тыххæй цыбыр нывæцæн фыссын. Дзургæ æмæ фысгæ нихасы æмбисæндтæй пайда кæнын.
3	Хуымæтæг хъуыдыйад	Иувæрсыг хъуыдыйæдты æмбарынад. Сæ мидисон æмæ структурон миниуджытæ. Иувæрсыг, дывæрсыг æмæ æнæххæст хъуыдыйæдты абарст.	Дзырдбаст æмæ хъуыдыйады æмахастытæ зонын. Хъуыдыйадай дзырдбастытæ фыссын. Хъуыдыйæдтæ æвзарын хъуыдыйады уæнгтæм гæсгæ. Хуымæтæг хъуыдыйады хуызтæ зонын. Иувæрсыг æмæ дывæрсыг хъуыдыйæдтæ кæрæдзийæ хицæн кæнын. Текст фыссын, хъæугæ дзырдтæ дзы æвæргæйæ. Иувæрсыг хъуыдыйæдты

			хуыз бәрәг кәнын.
		<p><i>Ныхасы рәзт</i> Ирон ǣвзаг Зындгонд ахуыргәндты ǣмә фысджыты ныхәстә мадәлон ǣвзаджы тыххәй Айларты И. текстәй скъуыддзаг. Дзасохты М. ǣмдзǣвгә «Мадәлон ǣвзаг»</p>	<p>Мадәлон ǣвзагмә ахаст ǣвдисын. Текстты мидисмә гәсгә хи хъуыдытә зәгъын. Тексты хъәугә информации агурын. Зынаәмбарән дзырдты нысаниуджытә контекстмә гәсгә бәрәг кәнын.</p>
4	Хъуыдыйәдтә сидәнтә ǣмә бавәргә дзырдтимә	<p>Хъуыдыйәдтә сидәнтә ǣмә бавәргә дзырдтимә Хуымәтәг хъуыдыйад. Хъуыдыйады уәнгтә.</p>	<p>Хъуыдыйад вазыгджын кәныны мадзәлттә зонын. Бавәргә арәзтыты хуызтә бәрәг кәнын. Бавәргә арәзтытимә хъуыдыйәдты пунктуацион анализ кәнын. Хуымәтәг хъуыдыйәдты миниуджытә бәрәг кәнын (загъды нысанмә гәсгә, грамматикон бындуры уәнгты нымәцмә гәсгә ǣ.а.д.) Фыссын хъуыдыйәдтә сидәнтә ǣмә бавәргә дзырдтимә.</p>
		<p><i>Ныхасы рәзт</i> Райгуырән бәстә. Плиты Х. ǣмдзǣвгәйсе скъуыддзаг Скъуыддзаг ирон таурәгъсәй.</p>	<p>Тексты сәйраг хъуыды ǣвдисәг хъуыдыйад амонын. Ǭмдзәвгәйы мидис ǣвзарын. Темәмә гәсгә хи хъуыдытә фысгәйә равдисын. Хъуыдыйәдтә ǣххәст кәнын.</p>
5	Хъуыдыйады ǣмхуызон уәнгтә	<p>Бәттәгтә ǣмхуызон уәнгтимә. Ǭрхәцән нысәнттә ǣмхуызон уәнгтимә. Иугәнәг дзырдтә, сә бынат хъуыдыйады ǣмә ǣрхәцән нысәнттә иугәнәг дзырдтимә.</p>	<p>Хъуыдыйәдты ǣмхуызон уәнгтә агурын. Ǭмхуызон уәнгты бастдзинады фәрәзтә бәрәг кәнын. Синтаксисон ǣмхуызонады уавәртә зонын. Ǭмхуызон ǣмә алыхуызон бәрәггәнәнтә кәрәдзийә хицән кәнын. Вазыгджынгонд хъуыдыйәдты ǣрхәцән нысәнттә раст ǣвәрын.</p>

		<i>Ныхасы рæзт</i> Райгуырæн бæстæ. Скъуыддзаг таурæгъсæй. <p style="text-align: right;">ирон</p>	Таурæгъы темæ æмæ идейæ бæрæг кæнын. Таурæгъы темæйыл ныхас кæнын. Таурæгъы мидисмæ хи цæстæнгас æмбарын кæнын.
Вазыгджын хъуыдыйад. Бæттæгджын вазыгджын хъуыдыйæдтæ. Бабæтгæвазыгджын хъуыдыйад. (6 сах.)			
6.	Вазыгджын хъуыдыйад	Вазыгджын æмæ хуымæтæг хъуыдыйæдты иумæйаг æмæ хицæн миниуджытæ.	Хъуыдыйæдты грамматикон бындуртæ бæрæг кæнын. Хуымæтæг æмæ вазыгджын хъуыдыйæдтæ æрæмных кæнын. Хуымæтæг æмæ вазыгджын хъуыдыйæдты структурон схемæтæ аразын.
		<i>Фæлхат кæнын.</i> Хуымæтæг хъуыдыйад. Миногон.	Хуымæтæг хъуыдыйады синтаксисон анализ кæнын. Миногоны категориалон миниуджытæ фæлхат кæнын. Тексты миногонтæ арын, сæ стилистикон функцитæ сын бæрæг кæнын.
		<i>Ныхасы рæзт.</i> Ирыстон. Ирон таурæгъ «Рагон мæсыг»	Тексты мидис нывимæ барын. Нывы æрфыст (дзургæйæ) кæнын. Тексты мидис æмбарын, хи ныхæстæй йæ дзурын.
7	Вазыгджын хъуыдыйæдты арæзт	Вазыгджын хъуыдыйæдты арæзты хийсæндзинсæдтæ.	Зонын вазыгджын хъуыдыйæдты æмбарынад. Тексты агурын вазыгджын хъуыдыйæдтæ. Вазыгджын хъуыдыйæдты арæзт бæрæг кæнын. Вазыгджын хъуыдыйæдтæй хуымæтæг хъуыдыйæдтæ аразын.
		<i>Фæлхат кæнын.</i> Хуымæтæг хъуыдыйад. Ныхасы хæйттæ	Мивдисджыты дзырдарæзты тыххæй дзурын. Мивдисджыты растфыссынад æмбарын кæнын. Хицæн дзырдтæй хъуыдыйæдтæ аразын. Хъуыдыйады уæнгты ныхасыхайон миниуджытæ амонын.
		<i>Ныхасы рæзт.</i> Ирыстон. Баситы М. сæмдзæвгæйæ скъуыддзаг	Амынд темæмæ гæсгæ чысыл радзырд фыссын. Æмдзæвгæйæ лингвостилистикон

			æвщæрст кæнын.
8	Бабæтгæвазыгджын хъуыдыйæдты бастдзинады хуызтæ	Бабæтгæвазыгджын хъуыдыйады æмбарынад. Бабæтгæвазыгджын хъуыдыйады хæйтты бастдзинады фæрæзтæ.	Бабæтгæвазыгджын хъуыдыйады æмбарынад аразын. Бабæтгæвазыгджын хъуыдыйады хæйтты бастдзинады фæрæзæтæ бæрæг кæнын. Раиртæст хи дæнцæгтæй æххæст кæнын. Хъæугæ æрхæцæн нысæнттæ æвæрын æмæ сæ æмбарын кæнын. Бабæтгæвазыгджын хъуыдыйæдтæ къордтыл дих кæнын зонын: 1) дихон бæттæгтимæ; 2) ныхмæвæрды бæттæгтимæ; 3) иугæнаг бæттæгтимæ.
		<i>Фæлхат кæнын.</i> Бæттæгтæ хъуыдыйады æмхуызон уæнгтимæ.	Хуымæтæг хъуыдыйæдтæй вазыгджын хъуыдыйæдтæ аразын. Бабæтгæвазыгджын хъуыдыйады пунктуацион схемæ аразын.
		<i>Ныхасы рæзт.</i> Ирыстон. Ирыстоны картæ. Тексттæй скъуыддзæгтæ.	Пъланмæ гæсгæ радзырд фыссын. Текстты мидис æвзарын. Текстты хъæугæ информаци агурын.
9.	Бабæтгæвазыгджын хъуыдыйад	Бабæтгæвазыгджын хъуыдыйады хæйтты æхсæн ахастытæ. Æрхæцæн нысæнттæ бабæтгæвазыгджын хъуыдыйады.	Вазыгджын хъуыдыйæдты хуызтæ бæрæг кæнын . Хъуыдыйæдтæ схемæмæ гæсгæ æвзарын. Хъуыдыйады æмхуызон уæнгтæ вазыгджын хъуыдыйады хæйцтæй хицæн кæнын. Лæвæрд бæттæгæй пайда кæнгæйæ, вазыгджын хъуыдыйад æмæ вазыгджынгонд хуымæтæг хъуыдыйад аразын. Бабæтгæвазыгджын хъуыдыйады хæйтты бастдзинады фæрæзтæ зонын.
		<i>Фæлхат кæнын.</i> Хъуыдыйад бавæргæ	Хъуыдыйад вазыгджын кæныны фæрæзтæ

		дзырдимæ. Хъуыдыйæдтæ сидæнтимæ. Хъæрон хъуыдыйæдтæ.	ныффидар кæнынæн фæлтæрæнтæ æххæст кæнын. Хъуыдыйады синтаксисон анализ кæнын.
		Ныасы рæст. Ирыстоны æрдз. Тексты скъуыддзаг Гæдиаты Ц. гæсгæ	Текстæн сæргонд хъуыды кæнын. Тексты мидисмæ фæрстытæ дæтгæйæ, хатдзæг кæнын. Тексты мидис хи ныхæстæй дзурын, æууæлæвдисæг дзырдтæй пайда кæнгæйæ.
Домгæвазыгджын хъуыдыйад (18 сах.)			
10	Домгæвазыгджын хъуыдыйад. Сæйраг æмæ уæлæмхæст хъуыдыйæдтæ	Домгæвазыгджын хъуыдыйад. Бастдзинады фæрæзтæ домгæвазыгджын хъуыдыйады.	Домгæвазыгджын хъуыдыйады тыххæй раиртæст кæсын æмæ æмбарын. Раиртæстæн анализ кæнын. Дрмгæвазыгджын хъуыдыдйад бабæтгæвазыгджын хъуыдыйадимæ барын, хицæндзинаедтæ уынын. Домгæвазыгджын хъуыдыйады хæйтты хæхсæн бастдзинады фæрæзтæ амонын. Тексты домгæвазыгджын хъуыдыйæдтæ агурын , сæйраг æмæ уæлæмхæст хъуыдыйæдтæ дзы амонын. Сæйраг æмæ уæлæмхæст хъуыдыйæдтæ бæрæг кæнын.
		Фæлхат кæнын. Синонимтæ.	Синонимты миниуджытæ фæлхат кæнын. Дзырдтæ æмæ дзырбæстытæ синонимтæй ивын.
		Ныхасы рæст. Афæлгæст афæдзы афонтыл. Фæззæг. «Фæззæджы райдайсæн» (Дзасохты М.)	Тексты мидис сæвзаргæйсæ, дзуапп дæттын фæрстытæн, бæрæг кæнын дзырд дзы цæуыл цæуы, уый. Æрдзы æрфысты хицæндзинаедтæ бæрæг кæнын, æвдисын хи ахаст æрдзон фæзындтæм.
11.	Бæттæгтæ æмæ бæттæг дзырдтæ	Бæттæгтæ æмæ бæттæг дзырдтæ домгæвазыгджын	Домгæвазыгджын хъуыдыйæдты сæйраг æмæ уæлæмхæст хъуыдыйæдтæ

	домгæвазыгджын хъуыдыйады	хъуыдыйады амонын.	амонын. Домгæвазыгджын хъуыдыйæдты бæттæгтæ æмæ бæттæг дзырдтæ амонын. Бæттæг бæттæг дзырдæй хицæн кæнын. Домгæ- æмæ бабæттæвазыгджын хъуыдыйæдты мидис æмæ структура æбарын.
		<i>Фæлхат кæнын</i> Æрхæцæн нысæнттæ вазыгджын хъуыдыйады Дзырды фонетикон сөвзæрст	Æрхæцæн нысæнтты æвæрд æмбарын кæнын. Æрхæцæн нысæнттæ æвæрыны æгъдауттæ зонын. Дзырдтæ мырон-дамгъон æвзæрст кæнын.
		<i>Ныхасы рæст.</i> Фæззæг. Тексттæй скъуыддзæгтæ.	Æмбарын кæнын æмбисæндты хъуыды. Æрдзон уавæрты тыххæй дзурын зонын.
12.	Уæлæмхæст хъуыдыйады бынат. Æрхæцæн нысæнттæ домгæвазыгджын хъуыдыйады	Уæлæмхæст хъуыдыйæдты бынат, сө хуызтæ. Синтаксисон бастдзинады фæрæзтæ домгæвазыгджын хъуыдыйады.	Раиртæст кæсын æмæ йæ æвзарын. Тексты домгæвазыгджын хъуыдыйæдтæ агурын, уæлæмхæст хæйттæ амонын. Хуымæтæг хъуыдыйæдтæй аразын домгæвазыгджын хъуыдыйæдтæ алыхуызон уæлæмхæст хæйттимæ. Схемамæ гæсгæ домгæвазыгджын хъуыдыйад æвзарын. Хъуыдыйæдтæн графикон схемæтæ аразын. Дзургæ æмæ фысгæ нихасы домгæвазыгджын хъуыдыйæдтæй пайда кæнын.
		<i>Фæлхат кæнын.</i> Мивдисæг. Номдар.	Мивдисджыты грамматикон формæтæ бæрæг кæнын. Номдарты орфограммæтæ æмбарын кæнын.
		<i>Ныхасы рæст.</i> Зымæг. «Зымæг» (Дзесты К.)	Æрдзы æрфыст куыд уацмысы хъуыды æвдисыны мадзал æмбарын. Тексты амынд грамматикон фæзындтæ агурын. Æрхæцæн нысæнтты æвæрд æмбарын кæнын.
13	Уæлæмхæст	Уæлæмхæст хъуыдыйады	Уæлæмхæст хъуыдыйæдты

	хъуыдыйады хуызтæ	хуызтæ. Синтаксисон бастдзинады фæрæзтæ домгæвазыгджын хъуыдыйады.	хуызтимæ зонгæ кæнын. Сæйраг æмæ уæлæмхæст хæйтты ахастытæ æмæ бастдзинад æмбарын. Уæлæмхæст хай хицæн кæнын зоннын. Хъуыдыйæдтæ дарддæр хæццæ кæнын. Схемамæ гæсгæ домгæвазыгджын хъуыдыйæдтæ аразын. Бирæстæлфыгты бæсты хъæугæ мивдисджытæ æвæрын.
		<i>Фæлхат кæнын.</i> Æрхæцæн нысæнттæ æмхуызон уæнгтимæ. Вазыгджын хъуыдыйад, йæ арæзт	Текстæй фыссын вазыгджын хъуыдыйæдтæ, æмбарын сын сæ арæзт, æрхæцæн нысæнтты æвæрд.
		<i>Ныхасы рæзт.</i> Уалдзөг. «Уалдзыгон нывтæ» (Мамсыраты Д.) Айларты Ч. æмдзæвгæйæ скъуыддзаг.	Æмдзæвгæйы мидис æвзарын. Аивадон-нывæфтыд мадзæлттæ бæрæг кæнын. Æмбисæндты мидис æвзарын æмæ раст хатдзæгтæ скæнын.
14.	Æмбарынгæнæн уæлæмхæст хъуыдыйæдтæ	Æмбарынгæнæн уæлæмхæст хъуыдыйæдты æмбарынад. Бæттæгтæ æмæ бæттæг дзырдтæ æмбарынгæнæн уæлæмхæст хæйтты. Æмахастон (æмбарынгæнинаг) дзырдтæ сæйраг хъуыдыйæдты.	Раиртæст кæсын æмæ æвзарын. Тексты домгæвазыгджын хъуыдыйæдтæ æмбарынгæнæн уæлæмхæст хъуыдыйæдтимæ агурын. Бæрæг кæнын сæ бастдзинады фæрæзтæ (бæттæгтæ, бæттæг дзырдтæ, æмбарынгæнинаг дзырдтæ). Хъуыдыйæдты æрхæцæн нысæнттæ раст æвæрын. Амонын уæлæмхæст хæйтты хуызтæ. Хъуыдыйæдты æвæрын хъæугæ æрхæцæн нысæнттæ.
		<i>Фæлхат кæнын.</i> Ныхасы хæйттæ. Вазыгджын хъуыдыйад. Хъуыдыйады уæнгтæ.	Ныхасы хæйтты синтаксисон функцитæ бæрæг кæнын. Агурын вазыгджын хъуыдыйæдтæ, æмбарын сын кæнын сæ арæзт.
		<i>Ныхасы рæзт</i> Сæрд.	Текстæн йæ мидисмæ гæсгæ сæргонд хъуыды

		Мамсыраты Д. текстæй скъуыддзаг.	кæнын. Фыссын цыбыр сочинени темæйыл «Æрдз – нæ ныййарæг».
15	Бæрæггæнаен уæлæмхæст хъуыдыйæдтæ	Бæрæггæнаен уæлæмхæст хъуыдыйæдты æмбарынад. Бæттæгтæ æмæ бæттæг дзырдтæ бæрæггæнаен уæлæмхæст хъуыдыйæдты. Æмахастон (æмбарынгæнинаг) дзырдтæ сæйраг хъуыдыйæдты.	Бæрæггæнаен уæлæмхæст хъуыдыйæды æмбарынад ахуыр кæнын. Тексты домгæвазыгджын хъуыдыйæдтæ бæрæггæнаен уæлæмхæст хаймæ агурын. Бæрæггæнаен уæлæмхæст хайы бастдзинады фæрæзтæ амонин. Хуызæгмæ гæсгæ бæрæггæнаен уæлæмхæст хъуыдыйæдтимæ домгæвазыгджын хъуыдыйæдтæ аразын. Вазыгджын хъуыдыйæдты æрхæцæн нысæнттæ æвæрын зонин.
		<i>Фæлхат кæнын.</i> Вазыгджын хъуыдыйад.	Дæнцæгты фæрцы бабæтгæвазыгджын хъуыдыйæды æмбарынад дæттын.
		<i>Ныхасы рæст.</i> Цæрæгойтæ. Радзырд «Арс» (Хъесаты В.)	Æмбисæндты мидис æмбарын кæнын. Нывмæ гæсгæ хъуыды кæнын æмæ фыссын чысыл радзырдтæ. Пайда кæнын æмбарынгæнаен уæлæмхæст æмæ бæрæггæнаен уæлæмхæст хъуыдыйæдтæй.
16.	Контролон куыст		
17.	Домгæвазыгджын хъуыдыйæдтæ фадатон уæлæмхæст хæйттимæ. Бынаты уæлæмхæст хъуыдыйæдтæ	Домгæвазыгджын хъуыдыйæдтæ фадатон уæлæмхæст хæйттимæ. Бынаты уæлæмхæст хъуыдыйæдты æмбарынад.	Уæлæмхæст хъуыдыйæдты миниуджытæ бæрæг кæнын. Домгæвазыгджын хъуыдыйæды хæйтты ахастытæ æмæ бастдзинады фæрæзтæ иртасын. Бæрæг кæнын уæлæмхæст хъуыдыйæдты хуыз, зонин, цавæр фæрстытæн дзуапп дæттынц. Иртасын æмбарынгæнаен дзырдтæ.
		<i>Фæлхат кæнын.</i> Фадатон дзырдтæ.	Фадатон дзырдты хуызтæ бæрæг кæнын. Фадатон дзырдтæм хъæугæ фæрстытæ дæттын.

			Хъуыдыйады синтаксисон æвзæрст кæнын.
		<i>Ныхасы рæст.</i> Цæрæгойтæ. Радзырд «Фыйсæуттæ» (Гæдиаты С.) «Хъулон уарзт» (Мамсыраты М.)	Цæрæгойты тыххæй дзурын, хи фæлтæрддзинадæй пайда кæнгæйæ. Тексты мидисмæ гæсгæ фæрстытæн дзуап дæттын. Тексты мидисмæ хи ахаст æвдисын.
18.	Афоны уæлæмхæст хъуыдыйæдтæ	Афоны уæлæмхæст хъуыдыйады æмбарынад. Бастдзинады фæрæзтæ. Уæлæмхæст хъуыдыйады бынат.	Афоны уæлæмхæст хъуыдыйады тыххæй раиртæст кæсын æмæ йæ æвзарын. Раиртæй пайда кæнгæйæ, тексты амынд хуызы хъуыдыйæдтæ агурын. Домгæвазыгджын хъуыдыйæдты хæйтты бастдзинады фæрæзтæ амонын. Домгæвазыгджын хъуыдыйалы афоны уæлæмхæст хъуыдыйады бынат бæрæг кæнын. Хуымæтæг хъуыдыйæдтæй вазыгджын хъуыдыйæдтæ аразын.
		<i>Фæлхат кæнын.</i> Иувæрсыг сæмæ дывæрсыг хъуыдыйæдтæ. Хъуыдыйады сæмхуызон уæнгтæ. Дывæргонд сæмхæлæсонты растфыссынад.	Тексты иувæрсыг хъуыдыйæдтæ агурын. Дывæрсыг хъуыдыйæдты арæст æвзарын æмæ хатдзæгтæ кæнын. Хъуыдыйæдты сæмхуызон уæнгтимæ æмбарын кæнын æрхæцæн нысæнтты æвæрд.
		<i>Ныхасы рæст.</i> Адæймаг сæмæ æрдз. Текст «Заз» Æгъуызарты С. гæсгæ. Ирон таурæгъсæй скъуыддзаг. Газет «Рæстдзинад»-ы уацæй скъуыддзаг.	Текстты мидис сæвзаргæйæ дзуапп дæттын фæрстытæн. Барын тексты мидис нывимæ.
19	Архайды хуызы уæлæмхæст хъуыдыйæдтæ	Архайды хуызы уæлæмхæст хъуыдыйæдты сæмбарынад. Вазыгджын хъуыдыйады хæйтты хсæн бастдзинады фæрæзтæ. Сæйраг æмæ уæлæмхæст	Бæрæг кæнын, домгæвазыгджын хъуыдыйæдты уæлæмхæст хъуыдыйæдтæ цавæр фæрстытæн дзуапп дæттынц, уый. Зонын, архайды уæлæмхæст хъуыдыйæдтæ цавæр

		хъуыдыйæдты равæрд (бынат).	фæрæзтæй баст цæуынц сæйраг хъуыдыйадимæ æмæ дзы кæцы дзырд æмбарын кæнынц. Бæрæг кæнын уæлæмхæст хъуыдыйæдты хуыз.
		<i>Фæлхат кæнын.</i> Хъуыдыйады сæйраг æмæ фæрссаг уæнгтæ. Мивдисæг.	Хъуыдыйæдтæ сæвзарын хъуыдыйады уæнгтæм гæсгæ. Мивдисæджы растфыссынад æмбарын кæнын.
		<i>Ныхасы рæст.</i> Экологийы уавæр Газет «Рæстдзинад»-сæй статьяйы скъуыддзаг Цæгæраты Г. æмдзæвгæ «Хъæд мын дзырдта»	Тексты проблематикæ бæрæг кæнын. Хи хъуыдытæ дзурын экологийы уавæры тыххæй, хъусын æмбæлтты хъуыдытæм æмæ иумæйаг хатдзæгтæ кæнын. Тексты сæйраг хъуыды рахицæн кæнын.
20.	Æфсоны уæлæмхæст хъуыдыйæдтæ	Æфсоны уæлæмхæст хъуыдыйæдты æмбарынад. Æфсоны уæлæмхæст хъуыдыйæдты баст сæйраг хъуыдыйадимæ. Бæттæгты бынат хъуыдыйады.	Раиртæст кæсын æмæ йын йæ мидис æвзарын. Æфсоны уæлæмхæст хæйттæ агуырн, сæ бастдзинады фæрæзтæ зонын. Хуызæгмæ гæсгæ æфсоны уæлæмхæст хæйттимæ домгæвазыгджын хъуыдыйæдтæ аразын.
		<i>Фæлхат кæнын.</i> Хъуыдыйады хуызтæ.	Таурæгъон, фарстон æмæ разæнгардгæнæн хъуыдыйæдты анализ кæнын æмæ раст хатдзæгтæм æрцауын. Фæлтæрæнтæ æххæст кæнын.
		<i>Ныхасы рæст.</i> Ирыстоны истори. «Нæ фыдæлты фарн» (Джыккайты Ш. гæсгæ) «Анахарсис» (таурæгъмæ гæсгæ)	Нæ рагфыдæлты заманы куырыхон лæгты тыххæй цыбыр хъусынгæнинагтæ цæттæ кæнын, спайда кæнын домгæвазыгджын хъуыдыйæдтæй. Æмбарын Анахарсисы афоризмтæ.
21.	Нысаны уæлæмхæст хъуыдыйæдтæ	Нысаны уæлæмхæст хъуыдыйæдты тыххæй æмбарынад. Бæттæгтæ нысаны уæлæмхæст хайы. Нысаны уæлæмхæст хайы бынат хъуыдыйады.	Нысаны уæлæмхæст хæйтты тыххæй раиртæст ахуыр кæнын. Раиртæсты æрмæгæй пайда кæнын, тексты амынд хъуыдыйæдтæ агурын. Нысаны уæлæмхæст хæйттæ

			æмæ сæйраг хæйтты бдастдзинады фæрæзтæ амонын. Хуызæгмæ гæсгæ амынд хуызы домгæвазыгджын хъуыдыйæдтæ аразын æмæ сæ фыссын.
		<i>Фæлхат кæнын.</i> Дзырдбаст, хъуыдыйад, текст.	Дзырдбаст, дзырд æмæ хъуыдыйады сæйраг миниуджытæ бæрæг кæнын. Домгæвазыгджын хъуыдыйæдты арæзт фæлхат кæнын. Уæлæмхæст хъуыдыйæдты хуызтæ бæрæг кæнын.
		<i>Ныхасы рæзт.</i> Ирыстоны истори. Ирон таурæгъсæй скъуыддзаг	Тексты сæргонд æмбарын кæнын. Текстты мидис сөвзаргсæйсæ, фæрстытæн дзуапп дæттын, хъæугæ хатдзæгтæ кæнын. Бæрæг кæнын таурæгъты ахадындынад истори базонанæн.
22.	Бадзырдон уæлæмхæст хъуыдыйæдтæ	Бадзырдон уæлæмхæст хъуыдыйæдты æмбарынад. Бастдзинады фæрæзтæ. Уæлæмхæст хъуыдыйады бынат.	Бадзырдон уæлæмхæст хайы раиртæст кæсын æмæ йæ æмбарын. Раиртæстæй пайда кæнгæйæ, бадзырдон уæлæмхæст хъуыдыйæдтæ агурын. Бадзырдон уæлæмхæст хайы бастдзинад сæйраг хаимæ бæрæг кæнын. Хъуыдыйдæн синтаксисон анализ кæнын.
		<i>Фæлхат кæнын.</i> Домгæвазыгджын хъуыдыйад. Хъуыдыйады сæйраг уæнгтæ, фæрссаг уæнгтæ.	Домгæвазыгджын хъуыдыйады арæзт зонын, йæ хуызтæ йын кæрæдзийæ иртасын. Домгæвазыгджын хъуыдыйады æрхæцæн нысæнттæ æвæрын зонын.
		<i>Ныхасы рæзт</i> Ирыстоны истори. Текст Д.Н. Тарасовмæ гæсгæ.	Текст хинымæры кæсын, йæ мидис ын æмбарын. Фæрстытæн дзуапп дæттын. Хи зонындынадтæй пайда кæнгæйæ, текстты мидис фæуæрæхдæр кæнын.
23.	Ныхмæвæрды	Ныхмæвæрды уæлæмхæст хъуыдыйæдты æмбарынад. Бæттæгтæ	Ныхмæвæрды уæлæмхæст хъуыдыйæдты раиртæст кæсын æмæ йæ æвзарын.

	уәләмхәст хъуыдыйәдтә	ныхмәвәрды уәләмхәст хъуыдыйадимә. Бәттәгты бынат хъуыдыйады.	Ныхмәвәрды уәләмхәст хъуыдыйәдтә агурын әмә амонын. Ныхмәвәрды уәләмхәст хъуыдыйәдтимә бастдзинады фәрәзтә әвзарын. Вазыгджын хъуыдыйәдтә хуызәгмә гәсгә әвзарын.
		<i>Фәлхат кәнын.</i> Вазыгджын хъуыдыйад. Домгәвазыгджын хъуыдыйәдтә.	Ныхмәвәрды бәттәгтә зонын, сә хуызтә кәрәдзийә иртасын. Домгәвазыгджын хъуыдыйәдты хуызтә зонын, раст фәрстытә дәттын.
		<i>Ныхасы рәзт.</i> Ирыстоны истори. Текст «Алайнсөгтә» Бзарты Р. гөсгө.	Тексты темә бәрәг кәнын. Тексты сәргонды тыххәй хи хъуыдытә дзурын. Тексты мидис сөвзаргәйсә, дзуапп дәттын фәрстытсөн.
24	Контролон куыст		
25.	Домгәвазыгджын хъуыдыйәдты хуызтә фәлхат кәнын	Уәләмхәст хъуыдыйәдты хуызтә. Синтаксисон бастдзинады фәрәзтә домгәвазыгджын хъуыдыйады. Синтаксисон ахастытә домгәвазыгджын хъуыдыйады хәйтты әхсән. Бәттәгтә әмә бәттәг дзырдтә. Әмбарынгәнинаг дзырдтә.	Сәйраг хъуыдыйәдтә әххәст кәнын уәләмхәст хъуыдыйәдтәй. Бәрәг кәнын уәләмхәст хъуыдыйәдты хуыз. Дыгай хуымәтәг хъуыдыйәдтәйә разын домгәвазыгджын хъуыдыйәдтә, бәрәг кәнын сә хуызтә. Зонын, цәмәй хицән кәнынц кәрәдзийә бәттәгтә әмә бәттәг дзырдтә. Домгәвазыгджын хъуыдыйәдты бәрәг кәнын уәләмхәст хъуыдыйәдты хуызтә.
		<i>Фәлхат кәнын.</i> Хуымәтәг хъуыдыйад. Хъуыдыйады хуызтә загды нысанмә гәсгә: таурагъон, фарстон, разәнгардгәнән. Хъәрон әмә әнәхъәрон хъуыдыйәдтә. Ерхәцән нысәнттә хъуыдыйады кәроны. Хъуыдыйады грамматикон бындур.	Әвзарын хъуыдыйәдтә хъуыдыйады усәнтсөм гөсгө. Бөрөг кәнын хуымәтәг даргъ әмә хуымәтәг цыбыр хъуыдыйәдтә. Бәрәг кәнын хуымәтәг әмә вазыгджын хъуыдыйәдты хицәндзинәдтә; домгәвазыгджын хъуыдыйәдты арәзт.

		<i>Ныхасы рæзт.</i> Хъобайнаг культурæ. Текст Бзарты Р. гæсгæ.	Текстыл куыст – авторы хъуыдытæ барын хи хъуыдытимæ. Тексты мидис æвзаргæйæ дзуапп дæттын фæрстытæн, хынцын æмбæлтты хъуыдытæ.
26	Домгæвазыгджын хъуыдыйад къорд уæлæмхæст хæйттимæ	Домгæвазыгджын хъуыдыйад къорд уæлæмхæст хæйттимæ сæвзарын. Уæлæмхæст хæйтты бастдзинады хуызтæ сæйраг хаймæ.	Бæрæг кæнын, куыд баст цауынц домгæвазыгджын хъуыдыйады уæлæмхæст хæйттæ сæйраг хæйттимæ. Æрхæцæн нысæнтты æвæрынад æмбарын кæнын. Бæрæг кæнын уæлæмхæст хæйтты хуызтæ. Домгæвазыгджын хъуыдыйæдтæ æвзарын схемæмæ гæсгæ.
		<i>Фæлхат кæнын.</i> Аразгæ сæмæ сæнаразгæ бындуртæ.	Текстæй дзырдтæ фыссин: а) æнаразгæ бындуртимæ; æ) аразгæ бындуртимæ.
		<i>Ныхасы рæзт</i> Ирыстони истори. Бзарты Р. текст. Цырыхаты М. æмдзæвгæйæ скъуыддзаг. Абайты В. текстæй скъуыддзаг.	Текстæн йæ мидисмæ гæсгæ хъуыды кæнын сæргонд. Æрдзурын Ирыстони историим æ баст цаутыл, хатдзæгтæ скæнын. Дзырдуатимæ куыст.
Æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйад (6 сах.)			
27.	Æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйæдтæ æмæ сæ хицæндзинадтæ	Æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйады æмбарынад. Æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйады хæйтты бастдзинад. Æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйады хæйтты равæрд.	Æнæбæттæг хъуыдыйæдты хицæндзинадтæ иртасын. Зонын, цавæр ахастдзинадтæ ис хуымæтæг хъуыдыйæдты æхсæн домгæ, бабæттæг æмæ æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйæдты æмæ цæй руаджы æвдыст цауынц. Вазыгджын хъуыдыйæдты хуызтæ бæрæг кæнын. Æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйæдтæн бæрæг кæнын сæ арæст, гом сты æви æхгæд.
		<i>Фæлхат кæнын.</i> Фразеологион дзырdbæстытæ.	Вазыгджын хъуыдыйæдтæ бæттæгтимæ æмæ æнæ

		Синонимтæ.	бæттæгтæй. Баивын фразеологион дзырдбæстытæ синонимтæй, бамбарын кæнын сæ фæлгъуызтæ.
		<i>Ныхасы рæст.</i> Адæмон сфæлдыстад. Айларты И. текстæй скъуыддзаг.	Текстæн йæ мидисмæ гæсгæ хъуыды кæнын сæргонд, бамбарын кæнын йæ равзæрст. Сбæрæг кæнын тексты сæйраг хъуыды.
28.	Æрхæцæн нысæнттæ æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйады	Æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйады хæйтты бастдзинады фæрæзтæ. Æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйады хæйтты æхсæн ахастытæ.	Тексты рахицæн кæнын æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйæдтæ. Сбæрæг кæнын сæ бындуртæ. Зонын, хуымæтæг хъуыдыйæдты 'хсæн ахастытæ. Бæрæг кæнын бабæттæг вазыгджын æмæ домгæ вазыгджын хъуыдыйæдты хицæндзинаедтæ. Æмбарын кæнын æрхæцæн нысæнтты æвæрд. Хуымæтæг даргъ хъуыдыйад æмæ æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйады миниуджытæ барын.
		<i>Фæлхат кæнын.</i> Хуымæтæг дывæрсыг хъуыдыйæдтæ. Хъуыдыйады сæйраг уæнгтæ	Дывæрсыг хъуыдыйад æвзарын. Таурæгъон, фарстон æмæ разæнгардгæнæн хъуыдыйæдты структурæйæн анализ кæнын æмæ раст хатдзæгтæм æрцæуын.
		<i>Ныхасы рæст.</i> Адæмон сфæлдыстад. Нарты кадджытæ. Скъуыддзæгтæ Нарты кадджытæй.	Скъуыддзагмæ гæсгæ уацмыс базонын. Уамысы мидисыл ныхас кæнын. Уацмысы сæйраг хъуыдый тыххæй хатдзæгтæ кæнын.
29.	Дыстæлф æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйады	Æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйады дыстæлф сөвæрыны сөгдсæуттæ.	Таблицæ æвзарын, æдæнцæгтæй йæ æххæст кæнын. Æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйады хæйтты æмахастытæ æвзарын. Хъуыдыйадæн пунктуацион анализ кæнын.
		<i>Фæлхат кæнын.</i> Сидæнтæ, бавæргæ дзырдтæ æмæ	Хъуыдыйæдты æрхæцæн нысæнттæ æвæрыны æгъдæуттæ фæлхат кæнын.

		æвастхъæртæ	Зонын сидæнтæ, бавæргæ дзырдтæ сæмæ æвастхъæрты æмбарынад.
		<i>Ныхасы рæст.</i> Нарты кадджытæ Скъуыддзæгтæ Нарты кадджытæй.	Бæрæг кæнын, скъуыддзæгтæ кæцы таурæгътæй ист сты, уый. Текст хæйттыл дих кæнын, алы хайæн дæр сæргонд дæттын. монологæй диалог аразын.
30.	Æрхæцæн нысæнттæ æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйады	Æрхæцæн нысæнттæ сæвæрыны сæгдæуттæ æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйады	Хъуыдыйæдтæ кæсын хъæугæ интонацимæ. Æвæрын æрхæцæн нысæнттæ. æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйадæн анализ кæнын.
		<i>Фæлхат кæнын.</i> Вазыгджын хъуыдыйад. Æрхæцæн нысæнттæ вазыгджын хъуыдыйæдты.	Хъуыдыйæдты пунктуацион схемæтæ аразын. Пунктуацион арæхстдзинадтæ фидар кæнын фæлтæрæнтæ руаджы. Комкоммæ ныхас ивын фæрссаг ныхасæй, æвзарын мидисон æмæ структурон ивддзинадтæ.
		<i>Ныхасы рæст</i> Нарты кадджытæ Скъуыддзæгтæ Нарты кадджытæй.	Бакæсын скъуыддзæгтæ «Нарты кадджыты» тыххæй. фыссын сочинени ахæм темæйыл: «Нарты кадджытæ» – ирон адæмы номдзыд эпос. фысгæ ныхасы æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйæдтæй пайда кæнын.
31-32	Тире æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйады	Тире æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйады.	раиртæст кæсын æмæ æвзарын. Дæнцæгтæ хæссын. Хицæн къордтæ аразын: вазыгджын хъуыдыйæдтæ æрмæст къæдзыгтимæ; къæдзыг æмæ стъæлфимæ; дыстъæлф æмæ тиреимæ. Бамбарын кæнын тирейы нысаниуæг æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйæдты.
		<i>Фæлхат кæнын</i> Æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйæдтæ	Вазыгджын хъуыдыйæдты арæст фæлхат кæнын Æрхæцæн нысæнтты æвæрын зонын.
		<i>Ныхасы рæст</i>	Текстæн йæ мидисмæ

		Адæмон бæрæгбæттæ.	гæсгæ сæргонддæттын. Тексты сөйраг хъуыды бæрæг кæнын.
Вазыгджын хъуыдыйæдтæ алыхуызон бастдзинадтимæ: бæттæгты руаджы æмæ æнæ бæттæгтæй (4 сах.)			
33.	Вазыгджын хъуыдыйæдтæ бастдинады алы хуызтимæ	Вазыгджын хъуыдыйæдтæ бастдинады алы хуызтимæ	Раиртæст æвзарын, дæнцæгтæ хæссын. Вазыгджын хъуыдыйад хæйттыл дих кæнын. Вазыгджын хъуыдыйады хæйтты æхсæн бамстдинады хуызтæ æмæ фæрæзтæ бæрæг кæнын.
		<i>Фæлхат кæнын</i> Хуымæтæг иувæрсыг хъуыдыйæдтæ	Иувæрсыг хъуыдыйæдты хуызтæ фæлхат кæнын. Иувæрсыг хъуыдыйæдты мидисон æмæ структурон хицæндзинадтæ зонын.
		<i>Ныхасы рæст</i> Ирон адæмы æгъдæуттæ. Агънаты Г. текстæй скъуыддзаг	Бæрæгбæтты тыххæй дзурын. Тексты мидисмæ гæсгæ хи хъуыдытæ æргом кæнын, кæрæдзимæ хъусын æмæ хатдзæгтæ кæнын. Дзырдуатимæ куыст – бæрæг кæнын дзырдты нысаниуджытæ æмæ сæ растфыссынад.
34-35.	Вазыгджын хъуыдыйад фæлхат кæнын	Вазыгджын хъуыдыйады арæзт, йæ хицæндзинадтæ.	Бæрæг кæнын, вазыгджын хъуыдыйæдты цалгай хуымæтæг хъуыдыйæдтæ ис æмæ цавæр бастдинады хуыз ис се ‘хсæн. Æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйæдтæн скæнын схемæтæ. Ссарын синонимтæ дзырдтæн.
		<i>Фæлхат кæнын</i> Хуымæтæг дывæрсыг хъуыдыйæдтæ. Хъуыдыйады сæйраг уæнгтæ. Синонимтæ.	Текстæй хицæнтæй хуымæтæг, домгæвазыгджын, бабæтгæвазыгджын хъуыдыйæдтæ фыссын. Хъуыдыйæдты мидис æмæ структура барын.
		<i>Ныхасы рæст</i> Ирон адæмы бæрæгбæттæ. Ирон æгъдæуттæ Тексттæ Джыккайты Ш. гæсгæ,	Текстæн йæ мидисмæ гæсгæ сæргонд хъуыды кæнын, æрдзурын ыл, аргъ скæнын кæрæдзийы варианттæн. Тексты сөйраг хъуыды. бæрæг кæнын

		Агънаты Г. гæсгæ Мыртазты Б. æмдзæвгæйы скъуыддзаг.	
Стилистика (10 сах.)			
36.	Стилистика. Практикон стилистика. Ныхасы стильтæ	Стилистика. Практикон стилистика. Ныхасы стильты æмбарынад.	Теоретикон æрмæг æмбарын æмæ æвзарын. Стильты хицæндзинаедтæ уынын. Таблица дæнцæгтæй æххæст кæнын. Хъуыдыйæдты стилистикон ахуырт иртасын.
		<i>Фæлхат кæнын</i> Ныхасы хæйттæ. Номдар. Миногон. Нымæцон. Номивæг. Хъуыдыйад.	Бæрæг кæнын нихасы хæйттæ, хъуыдыйады уæнгтæ. Дзургæйæ сæ раст пайда кæнын.
		<i>Ныхасы рæст</i> Ирон æгъдæуттæ «Фынгисæггаг» (Хозиты Ф.0)	Æрдзурын тексты мидисыл. Сбæрæг ын кæнын йæ темæ, йæ сæйраг хъуыды. Дзырдутимæ куыст.
37.	Ныхасы стильтæ. Дзургæ нихасы стиль	Ныхасы стильтæ. Дзургæ нихасы стиль æвзарын.	Схемамæ гæсгæ ирон æвзаджы стильты тыххæй дзурын. Хъуыдыйæдты бæрæг кæнын, дзургæ нихасы стильмæ цы дзырдтæ æмæ фразеологизмтæ ахæссæн ис, уыдон.
		<i>Фæлхат кæнын.</i> Фразеологизмтæ.	Фразеологион иуæгты нысаниуджытæ бæрæг кæнын. Дзургæ æмæ фысгæ нихасы фразеологизмтæй пайда кæнын.
		<i>Ныхасы рæст</i> Сылгоймаджы фарн. Хозиты Ф. радзырд «Хæдзары кадхæссæг – æфсин»-сæй скъуыддзаг	Текстæн фæрстыты хуызы пылан аразын. дзырдутты æххуысæй æнæзонгæ дзырдты нысаниуджытæ бæрæг кæнын.
38.	Официалон- хъуыддагон стиль	Официалон-хъуыддагон стили хицæндзинæдтæ.	Раиртасты мидис æмбарын кæнын. дæнцæгтæ хæссын. Тексты стиль бæрæг кæнын. Официалон-хъуыддагон тексты лексикон, морфологион, синтаксисон æвзарын.. Газеты æрмæгимæ кусын.

		<i>Фæлхат кæнын.</i> Дзырдбаст.	Зонын тексты стилон хуыз аразæг дзырдтæ, дзырдбæстытæ.
		<i>Ныхасы рæзт.</i> Æхсæнадон цард.	Текстæн стилистикон анализ кæнын.
39.	Наукон стиль	Стильты хуызты æмбарынад.	Зонын наукон стили хицæндзинæдтæ. Бæрæг кæнын тексты стиль, уыцы стильмæ цы дзырдтæ ахæссæн ис, уыдон. Иртасын нейтралон дзырдтæ.
		<i>Фæлхат кæнын.</i> Официалон-хъуыддагон стиль.	Чингуытæ, журналтæ æмæ газеттæй фыссын нихасы, хъуыддаджы æмæ наукон стильты фæйнæ дыууæ хъуыдыйады.
		<i>Ныхасы рæзт.</i> Æхсæнадон цард. Сиукъаты В., Цопанты Р., Гуыриаты Т. тексттæй скъуыддзæгтæ.	Текст хæйттыл адих кæнын, скæнын ын пълан æмæ йæ конспекты хуызы ныффыссын.
40.	Публицистикон стиль	Публицистикон стили æмбарынад.	Кæсын æмæ æвзарын теоретикон æрмæг. Фыссын дзырдтæ аббревиатурæтæй. Зонын, газетон жанртæ цавæртæ сты, уый. Бæрæг кæнын тексты стиль, йæ миниуджытæ. Зонын, цавæр къордтыл дих кæнын публицистон уацты лексикæ.
		<i>Фæлхат кæнын.</i> Æппæтадæмон дзырдтæ. Бындурон ирон дзырдтæ. Æндæр æвзæгтæй æрбайсгæ дзырдтæ. Фразеологизмтæ.	Зонын сæппæтадæмон дзырдтæ, бындурон ирон дзырдтæ, сæндæр æвзæгтæй æрбайсгæ дзырдты æмбарынадтæ. Бамбарын сæ кæнын. Æрхъуыды кæнын семæ хъуыдыйæдтæ æмæ сæ ныффыссын. Зæгъын, цавæр стильмæ хауынц.
		<i>Ныхасы рæзт</i> Æхсæнадон цард. Цопанты Р. тексттæй скъуыддзæгтæ	Тексты стиль бæрæг кæнын. Текст фыссын конспекты хуызы. Публицистикон уацты лексикæйы дих къордтыл, сæ хицæндзинæдтæ.
41.	Аивадон литературæйы	Аивадон литературæйы стиль æмæ йæ	Зонын, цы у аивадон литературон стиль.

	стиль	хицæндзинад иннæ стильтæй	Бæрæг кæнын тексты стиль. Бæрæг кæнын тексты стильтæ цы дзырдтæ (дзырdbæстытæ, æндæр конструктитæ) бæрæг кæнынц, уыдон.
		<i>Фæлхат кæнын</i> Стильты хуызтæ, сæ хицæндзинæдтæ.	Зонын æппæт стильты хуызтæ, кæрæдзийæ сæ хицæн кæнын, дæнцæгтæ хæссын.
		<i>Ныхасы рæзт</i> Æхсæнадон цард Айларты И., Цопанты Р. тексттæй скъуыддзæгтæ «Хъæуы хистæр» (Хъесаты В.) «Дон-кæстæрсæй» (Цгъойты Х.) Скъуыддзаг Джыккайты Ш. æмдзæвгæйæ «Цы уыл æрцыдис, адæм?»	Конспект фыссын. Тексты мидис æвзарын. Тексты проблематикæ бæрæг кæнын. Тексты стиль ивын æмæ йæ фыссын.
42.	Лексикон, фразеологон æмæ грамматикон синонимтæ	Лексикон, фразеологон æмæ грамматикон синонимтæ	Зонын синонимон рæнхъытæ. Хъуыдыйæдты агурын æмæ фыссын синонимтæ, æмбарын кæнын сæ нысаниуджытæ.
		<i>Фæлхат кæнын</i> Дзырдты бирæнысаниуæгад. Дзырды комкоммæ æмæ ахæстгæ нысаниуæг. Синонимтæ. Антонимтæ. Омонимтæ. Фразеологизмтæ. Антонимтæ.	Дзырдтæн агурын синонимтæ æмæ аразын синонимон рæнхъытæ. Таблицæ дæнцæгтæй æххæст кæнын. Фразеологизмтæн антонимтæ агурын.
		<i>Ныхасы рæзт</i> Æхсæнадон цард Æхсæнадон царды тыххæй цыбыр текст.*	Дзырдуатон сконд синонимтæй хъæздыг кæнын. Синонимон рæнхъæй бæлвырд хъуыды зæгъынæн хъæугæ дзырд æвзарын. Æрдзурын æхсæнадон царды фæзындтыл, кæрæдзийы хъуыдытæм байхъусын, хатдзæгтæ скæнын.
43.	Контролон куыст		
44.	Ныхасы культураæ	Ныхасы культураæ. Аив литературон æвзаг.	Ныхасы культурайы æмбарынадимæ зонгæ кæнын. Литературон æвзаг

			аив литературæйы æвзагæй иртасын. тексты стиль бæрæг кæнын. Æвзаджы нормæтæ æххæст кæнын.
		Фæлхат кæнын Синонимтæ. Фразеологизмтæ.	Растдзурынады æгъдæуттæ æххæст кæнын. Хъуыды зæгъынæн пайда кæнын бæлвырд дзырдтæй.
		Ныхасы рæст Ирон театр. «Артисты ныхасы уаг» (Тлаттаты Б.) «Цæмсæй райдайы Райгуырæн бæстæ» (Айларты И.) Тахъазты Х., Цгъойты Х. текстты скъуыддзæгтæ.	Тексты темæ, йæ стиль бæрæг кæнын. Тексты мидисмæ фæлрстытæ дæттын. Тексты мидисмæ хи ахаст æвдисын.
45.	Стилистика фæлхат кæнын	Стилистика фæлхат кæнын	Бæрæг кæнын ныхасы стиль, йæ миниуджытæ æвдисæг дзырдтæ. Зонын иумæйаглитературон дзырдтæ, стилистикон æгъдауæй ахуырст дзырдтæ. Текстæй фыссын стиль æвдисæг дзырдтæ цы хъуыдыйæдты ис, уыдон.
		Фæлхат кæнын Хъуыдыйæдтæ æмхуызон уæнгтимæ (æнæ бæттæгтæй æмæ бæттæгтæ стæй, æви, науæд-имæ). Къæдзыг хъуыдыйады æмхуызон уæнгты 'хсæн.	Сбæрæг кæнын, хъуыдыйæдтæ цæмæй вазыгджынгонд сты, уый. Хъуыдыйæдтæ æвзарын сæ арæзтмæ гæсгæ. Хъуыдыйæдты бæрæг кæнын бастдзинады фæрæзтæ.
		Ныхасы рæст Ирон культурæ. Театр.	Текстты æвза абарын æмæ хицæндзинадтæ бæрæг кæнын. Наукон стили тыххæй равст хатдзæгтæ кæнын.. Къæйттæй куыст: диалоджы архайын.
Æвзаджы тыххæй иумæйаг зонындзинæдтæ (4 сах.)			
46.	Æвзаг – æхсæнадон фæзынд	Æвзаг – æхсæнадон фæзынд	Тексты стиль бæрæг кæнын. Лæвæрд пъланмæ гæсгæ тексты конспект фыссын.
		Фæлхат кæнын Дзырдты лексикон	Дзырдты лексикон нысаниуджытæ бæрæг

		нысаниуаг. Конспект.	канын. Лексикон ама грамматикон нысаниуджыта иртасын.
		<i>Ныхасы рæзт</i> Æвзаг – æхсæнадон фæзынд. Тахъазты Х., Хуыгаты С. текстты скъуыддзæгтæ.	Текстæн сæргонд хъуыды канын. Тексты пылан фыссын. Тексты мидис тезисты хуызы фыссын.
47.	Æвзагты хæстæгдзинад. Ирон æвзаджы бынат дунейы æвзагты 'хсæн æмбарын ксенын.	Æвзагты хæстæгдзинад. Ирон æвзаджы бынат дунейы æвзагты 'хсæн æмбарын ксенын.	Иунысаниуагон ама бирæнысаниуагон дзырдты хицæндзинадта фæлхат канын. Терминты сæйраг миниуджыта зонын. Тексты терминта агурын, сæ функцита сын бæрæг канын.
		<i>Фæлхат канын.</i> Текстты стильтæ.	Функционалон стильты æвзагон миниуджыты тыххæй дзурын. Тексты стиль бæрæг канын, хи хъуыдыта дæнцæгтæй фидар канын.
		<i>Ныхасы рæзт</i> Ирон æвзаджы бынат дунейы æвзагты 'хсæн. Тахъазты Х. текстты скъуыддзæг.	Тексты пыланма гæсгæ конспект фыссын. Æвзаджы темæма гæсгæ цыбыр хъусынгæнинаг фыссынма цæттæ канын.
48-49.	Ирон æвзаджы диалектта ама ныхасыздæхтытæ.	Ирон æвзаджы диалектта ама ныхасыздæхтытæ. Литературон æвзаджы равсæрд ирон диалекты бындурыл.	Таблицама гæсгæ бæрæг канын диалектты фонетикон, лексикон ама грамматикон хицæндзинадта бæрæг канын. Диалектон хицæндзинадта æвдисæг дæнцæгтæ хæссын.
		<i>Фæлхат канын.</i> Дзырдты лексикон нысаниуаг. Иунысаниуагон ама бирæнысаниуагон дзырдта. Синонимта. Антонимта. Омонимта.	Дзырдæн лексикон анализ канын. Синонимты къордта фыссын. Полисеми ама омоними кæрæдзийæ хицæн канын.
		<i>Ныхасы рæзт</i> Æвзаг – æхсæнадон фæзынд. Тахъазты Х., Цопанты Р., Джусойты К. текстты скъуыддзæгтæ.	Текст тезисты хуызы фыссын. Лæвæрд тексттæн анализ канын. Сæ стиль бæрæг канын.
50.	Рацыд æрмæг фæлхат канын		
51.	Контролон куыст		

Сәйраг домәнтә 9-әм къласы скъоладзауты зоньндзинәдтә әмә арәхстдзинәдтәм

Скъоладзаутә хъуамә зоной:

- 9-әм къласы әвзагәй цы темәтә сахуыр кодтой, уыдонән сә сәйрагдәрти раиртәстытә;
- орфограммәты хуызтә;
- бабәтгә әмә домгә бастдзинады хуызтә;
 - вазыгджын хъуыдыйәдты хуызтә әмә арәзт;
 - стилистикайы әмбарынадтә;
 - тексты хуызтә әмә ныхасы стильтә;
- дзургә әмә фысгә ныхасы хицәндзинәдтә;
- тексты арәзт; стильтә, се 'взагон миниуджытә;
- әвзаджы тыххәй иумәйаг зонинаәтгә;
- әрхәцән нысәнтты хуызтә әмә се 'вәрыны әгъдәуттә;
- ирон әмә дыгурон диалектты иуәй-иу грамматикон хицәндзинәдтә.

Скъоладзаутә хъуамә арәхсой:

- вазыгджын хъуыдыйәдтә аразынмә;
- вазыгджынгонд хуымәтәг хъуыдыйәдтә аразынмә;
- синтаксисон синонимтәй пайда кәнынмә ныхасы стиль әмә мидисмә гәсгә;
 - тексты хуыз, йә хәйтгә әмә стиль иртасынмә;
- литературон әвзаджы нормәтә бәрәг кәнынмә;
- вазыгджын хъуыдыйады әрхәцән нысәнттә әмбарын кәнынмә;
- вазыгджын хъуыдыйад раст хъәләсы уагәй кәсынмә;
 - домгәвазыгджын хъуыдыйад, иртәстгонд уәнгтә кәм уа, ахәм синонимон хуымәтәг хъуыдыйадәй ивынмә;
- пунктуацион рәдыдтытыл кусынмә;
 - цы орфограммәтә ахуыр кодтой, уыдон амоньнмә әмә орфографион рәдыдтытә раст кәнынмә;
- ныхасы алыхуызон стильтә әмә хуызтәм гәсгә текстә аразынмә;
- текст кәронмә фыссынмә;
- дыгурон диалектыл фыст текстты мидис әмбарын кәнынмә;

- тексты стиль бæрæг кæнынмæ;
- текстæн конспект, тезистæ, рецензи фыссынмæ;
 - литературон-критикон уацхъуыдæй (кæнæ стыр уацхъуыды хайæ) конспект æмæ тезистæ аразынмæ;
- сочиненитæ фыссынмæ публицистикон темæйыл;
- хъуыддаджы гæххæттытæ (курдиат, автобиографи, суагъæ) фыссынмæ;
- сочиненийы мидис æмæ æвзаг хуыздæр кæнынмæ;
- диалогтæ аразынмæ;
- тексты алыхуызон рæдыдтытæ агурынмæ æмæ сæ раст кæнынмæ.– фонетикон, дзырдарæзтон, лексикон, морфологион, синтаксисон æвзæрст кæнынмæ.